

Apel la respectarea obligațiilor Guvernului față de învățământul universitar din România

Mediul universitar românesc se află, în această perioadă, în fața unei situații critice fără precedent, care riscă să conducă la subminarea autonomiei universitare, consfințite de Constituția României. Executivul eludează, voit sau din eroare, principiul autonomiei universitare și transferă efortul bugetar către veniturile proprii ale universităților.

Făcând abstracție de legislația existentă, de hotărârile judecătorești definitive și de principiul separării puterilor în stat, Guvernul României trece în sarcina universităților obligația de alocare a fondurilor pentru plata unor drepturi salariale, cuvenite potrivit Legii 85/2016.

Pe fondul deficitului bugetar rezultat din aplicarea unor măsuri sociale, Guvernul este dator să găsească soluții de finanțare a obligațiilor ce revin bugetului de stat, fără a afecta economiile rezultate din buna gestionare a bugetelor instituțiilor finanțate exclusiv din venituri proprii. Măsuri responsabile au fost identificate și aplicate în cadrul rectificării bugetare din anul 2016, când Guvernul a alocat Educației un buget suplimentar de peste 1 miliard de lei.

Cadrele didactice, cercetătorii, personalul didactic auxiliar din universitățile românești trebuie să beneficieze de drepturile conferite de Legea 85/2016. Colegii noștri au dreptul legal să își primească aceste diferențe salariale, indiferent că își desfășoară activitatea într-o universitate mare, sau una de dimensiuni reduse. Ne întrebăm ce se întâmplă cu universitățile care nu dispun de solduri, adică de economii? De unde vor plăti aceste instituții drepturile legale? Este esențial ca abordarea financiară să fie una clară și unitară, care să nu pună sub semnul întrebării respectarea drepturilor unor colegi de-ai noștri și să nu fie discriminatorie.

Am asistat zilele acestea la un exercițiu de argumentare cu privire la decizia de a folosi banii universităților pentru aplicarea unei prevederi legale. Potrivit art. 123 din Legea Educației Naționale, autonomia universitară este garantată prin Constituție, iar „libertatea academică este garantată prin lege. Instituțiile de învățământ superior se organizează și funcționează independent de orice ingerințe ideologice, politice sau religioase.” Atragem atenția că bugetele universităților au fost gândite și constituite în baza unei legislații existente, iar prin modificarea acesteia se produc schimbări dramatice în strategiile de dezvoltare ale universităților.

Opinia publică nu este informată asupra faptului că veniturile proprii reprezintă transpunerea în operațiuni financiare a principiului autonomiei universitare. Universitățile, al căror management are și valențe antreprenoriale, au reușit să genereze aceste resurse suplimentare

după o logică a pieței, concurențială. Aceste resurse sunt esențiale pentru dezvoltarea autonomă a universităților, la adăpost de ingerințele politice.

Atragem atenția că măsura inițiată prin Ordonanța de rectificare bugetară creează un prejudiciu material în special acelor instituții de învățământ superior cu care România apare în ranking-urile internaționale, care și-au asumat dezvoltarea strategică. Mai mult, folosirea abuzivă a rezervelor bugetare ale universităților duce la riscul încălcării autonomiei conferită de Constituție.

Adresăm Guvernului României un apel la responsabilitate și la respectarea programului de guvernare care prevede sprijin financiar, nicidecum transferarea obligațiilor bugetului de stat asupra soldurilor universităților. Solicităm Guvernului să respecte obligațiile legale care îi revin în aplicarea Legii nr. 85/2016, prin alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare plății drepturilor respective pentru anul în curs și întreaga perioadă de referință. Cerem, de asemenea, asigurarea de la bugetul de stat, prin contractele instituționale, a sumelor necesare acoperirii diferențelor pozitive rezultate din aplicarea Legii nr. 153/2017.

Este inadmisibilă orice interpretare a legislației care conduce la transpunerea în sarcina instituțiilor publice de învățământ superior a efortului financiar, fiind obligația Executivului de a susține toate aceste plăți de la bugetul de stat.

Semnatar

Prof. univ. dr. Mircea Dumitru, Rector al Universității din București, Membru corespondent al Academiei Române

Acad. Prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop, Rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. Marilen Gabriel Pirtea, Rector al Universității de Vest din Timișoara